

Berchtesgaden (historie)

je městy v nejzazším jihovýchodním koutě bavorského správního okresu Horní Bavyry . Město obklopují Berchtesgadenské Alpy. Člověk si při pohledu na mapu říká, proč Berchtesgaden proboha nepatří pod Rakousko? Jedná se totiž o zajímavý tvar území ve tvaru šipky zabodnuté do sousedního státu. Říká se tomu zde Rupertův vingl a občas i ocas bavorského lva. Nevím proč je tomu tak, nicméně Němci jsou na toto místo patřičně hrdí.

Jméno Berchtesgaden se pravděpodobně odvozuje z podoby jména ženské mytické postavy Perchta, nebo od Perther jména jakéhosi usedlíka, stejně jako Gaden, t.j. ohrazené či oplocené bydliště

Poprvé byl Berchtesgaden zmíněn v roce 1102, což byla v roce 2002 příležitost pro velkolepou oslavu 900. výročí. Vzniku Berchtesgadenu předcházela příslib hraběnky Irmgaardy ze Sulzbachu, že zde jako dík za záchranu jejího chotě po nehodě při honu, zřídí klášter. Její syn Berengar ze Sulzbachu a její nevlastní bratr se zasadili o naplnění tohoto slibu a na základě slibu také podnikli cestu do Říma.

Pro členy řádu Augustiánů, kteří byli Berengarem povoláni, však berchtesgadenské údolí nebylo v žádném případě příjemným místem. V neproniknutelných lesích se museli obávat setkání s draky a dalšími příšerami. Teprve s vymýcením lesa získala kotlina postupně svou přitažlivost.

Právo horních svobod na těžbu soli a kovů si Berchtesgadeňané nechali potvrdit císařskou listinou. Obojí dohromady posloužilo prvnímu hospodářskému rozvoji, jenž vynesl Berchtesgadenu udělení titulu městečka - Markt“. V roce 1294 byla samostatnost městečka vyjádřena též udělením výkonné moci hrdelního práva pro těžká provinění.

Nedaleké salcburské arcibiskupství se již brzy pokoušelo rozšířit svou sféru vlivu na ekonomicky výnosný Berchtesgaden. A tak byla dán solivar velkému sousedovi do zástavy, a rovněž Berchtesgaden podléhal od roku 1393 do roku 1404 nadvládě Salzburku.

Pozdější snaha Salzburku dostat Berchtesgaden zcela pod svou kontrolu vyvrcholila „solnou válkou“. Arcibiskup se dostával do konfliktu s Bavorskem, jednak kvůli výnosům z halleinských dolů a jednak kvůli snaze Maxmiliána I prosadit zdvojnásobení cla na solnohradské zboží. Z těchto důvodů byl Berchtesgaden v noci ze 7. na 8. říjen 1611 okamžitě obsazen vojskem. Po krátkém válečném tažení Bavorů však musel velitel Wolf Dietrich uprchnout, ale brzy byl dopaden, a donucen abdikovat a byl až do své smrti vězněn v pevnosti Hohensalzburg. Znovu obsazen rakouskými vojenskými oddíly byl Berchtesgaden teprve v době války o španělský trůn v roce 1704.

V roce 1802 došlo k sekularizaci, to znamená ke zrušení církevního vlivu na vládě. V letech 1802 až 1810 patřil Berchtesgaden k Salzburku, potom k Rakousku a krátce v roce 1809 dokonce Francii.

S nástupem nového pořádku v Evropě došlo v roce 1810 k připojení berchtesgadenského údolí společně se Solnohradskem k Bavorsku a tam také zůstalo, na rozdíl od Solnohradska, jenž v roce 1816 připadl opět Rakousku.

Blick von der Terrasse Haus Wachenfeld
nach Berchtesgaden

Adolf Hitler objevil v roce 1923 kouzlo berchtesgadenského údolí. Při převzetí moci v Německu nacionálními socialisty doznal Berchtesgaden množství změn. Obersalzberg byl zabrán nacistickým režimem a prohlášen jako vůdcovo osobní ochranné území s horským statkem uprostřed, a poté získán pozemek zčásti pod silicím nátlakem. Také předimenzované berchtesgadenské nádraží je dalším svědectvím této megalomanie. Obyvatelé města byli režimu nakloněni jen málo. Proto bylo berchtesgadenské politické hnutí Weihnachtsschützen při denacifikaci pracovně zařazeno jako skupina „vzdorujících moci“. Dokonce i místní stranické a politické vedení z velké části sestávaly z přistěhovalců.

I přes všeobecně známý politický symbolismus Berchtesgadenu, se letecké nálety 25.dubna 1945 omezily pouze na Obersalzberg. Kromě této výjimky neutrpěla městská infrastruktura ani zástavba téměř žádné válečné škody. Následné stažení nacionálně socialistických špiček, které stále ještě zůstávaly v Berchtesgadenu, mělo vytvořit předpoklad pro předání Američanům bez boje, kteří si Berchtesgaden ještě před koncem války vymínili jako jeden ze svých opěrných bodů.

Viditelné znamení, že je doba národního socialismu v berchtesgadenském kraji kriticky přijímána, však bylo uskutečnitelné teprve roku 1999 po stažení Američanů a počátečních protestech různých místních politiků proti zřízení Dokumentačního centra na Obersalzbergu

Berchtesgaden byl 4. Května 1945 obsazen vojenským svazem složeným z amerických a několika francouzských jednotek. Ty krátce nato ustavily prvním starostou Berchtesgadenu vědce, místního rodáka známého svým protihitlerovským postojem Rulfa Kresse.

Jako další následky války přijal Berchtesgaden, stejně jako mnoho mnoho dalších zemských území, vysídlené Němce z bývalých východních území Německé říše. Tím se výrazně změnilo složení obyvatelstva. Tito vyhnanci bez vlasti, zejména ze Sudet a Slezska, mohli být z počátku ubytováni pouze v někdejších barácích pracovních táborů, které vytvořily v průběhu let nové obecní části berchtesgadenského okresu. O něco déle pak ještě trvalo, než byli noví

občané původním kmenovým obyvatelstvem Berchtesgadenu přijati jako plnohodnotní spoluobčané

Pozemky patřící NSDAP přešly roku 1947 formálně do vlastnictví Svobodného státu Bavorsko - ovšem Američané si i nadále ponechali velkou část budov a ploch k využívání. Jako někdejší spojenci zřídili v neporušeném Berchtesgadenu od roku 1953 jedno ze tří amerických vojenských rekreačních center

Se stažením amerických vojsk roku 1996 přešlo užívání nemovitostí na Obersalzbergu na Svobodný stát Bavorsko jako vlastníka. To nakonec rozhodlo o zřízení dokumentačního střediska, jež bylo v říjnu 1999 otevřeno. Poslední velký stavební projekt na Obersalzbergu zahrnoval stržení někdejšího Platterhofu, americkými vojáky přezdívaného „General Walker“ na jehož místo byla přenesena budova odjezdové autobusové stanice ke Kehlsteinhausu, aby byly vytvořeny podmínky pro dokončení stavby pětihvězdičkového hotelu „Intercontinental Resort Berchtesgaden“ v roce 2005.

V 80. letech se Berchtesgaden ucházel s podporou vysokých bavorských představitelů o konání zimních olympijských her pro rok 1992, ale neúspěšně.

Od roku 19478 stál Berchtesgaden u zrodu příprav vzniku Národního parku, kterému propůjčuje své jméno a jenž se stal – po velkých počátečních protestech obyvatel – jednou z velkých obchodních značek zdejšího kraje.